

DOKTORA DERSLERİ VE İÇERİKLERİ

TDE 601 Tarihi Türk Lehçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi

Türk lehçelerinin tasnifi, ana Türkçenin ses özellikleri ve tarihi süreç içinde geçirdiği değişiklikler. Ana Türkçe ünlülerin Türk lehçelerinde gösterdiği gelişmeler, Türk lehçeleri arasındaki kurallı ses denklilikleri ve bunlara göre lehçelerin tasnifine esas teşkil eden hususlar.

TDE 602 Tarihi Türk Lehçelerinin Karşılaştırmalı Şekil Bilgisi

Türk lehçelerinde biçim birimler, bağımlı ve bağımsız biçim birimlerin tarihi süreç içinde geçirdiği değişiklikler, tarihi Türk lehçelerinin artzamanlı biçim bilgisi özellikleri ve bunların eş zamanlı yansımaları. Metinler üzerinde biçim bilgisi çözümlenmeleri.

TDE 603 Eski Türkçe Metin İncelemeleri

Tarihi Türk yazı dillerinden Kök Türkçe ve Eski Uygur Türkçesinin yayılma alanları ve genel özellikleri. Kök Türkçe ve Eski Uygur Türkçesinin ses, yapı, söz dizimi ve söz varlığı özellikleri. Kök Türkçe ve Eski Uygur Türkçesi için kullanılmış olan alfabelerle yazılmış metinler üzerinde dil çalışması; metin okuma, günümüz Türkçesine aktarma, metnin ses ve şekil özellikleri.

TDE 604 Karahanlı Türkçesi Metin İncelemeleri

Tarihi Türk yazı dillerinden Karahanlı Türkçesinin yayılma alanları ve genel özellikleri. Karahanlı Türkçesinin ses, yapı, söz dizimi ve söz varlığı özellikleri. Karahanlı Türkçesi için kullanılmış olan alfabelerle yazılmış metinler üzerinde dil çalışmaları: metin okuma, günümüz Türkçesine aktarma, metnin ses ve şekil özellikleri.

TDE 605 Doğu Türkçesi

Bugünkü Türk yazı dilleri, yayılma alanları, genel özellikleri. Doğu Türkçesinin (Özbek ve Yeni Uygur Türkçeleri) ses, yapı, söz dizimi ve söz varlığı özellikleri, bu grubun Batı Türkçesi ve Kuzey Türkçesinden ayrılan yönleri ile benzeşen yönleri. Çağatay Türkçesinden günümüz doğu grubu Türk lehçelerine Doğu Türkçesinin gelişimi. Doğu Türkçesi için kullanılmış olan alfabelerle yazılmış metinler üzerinde dil çalışmaları; metin okuma, Türkiye Türkçesine aktarma, metnin ses ve şekil özellikleri.

TDE 606 Kuzey Türkçesi

Kuzey Türkçesinin ses, yapı, söz dizimi ve söz varlığı özellikleri, Kuzey Türkçesinin Doğu ve Batı Türkçesinden ayrılan yönleri ile benzeşen yönleri. Kıpçak Türkçesinden bugünkü Kuzey grubu Türk lehçelerine Kuzey Türkçesinin gelişimi. Kuzey Türkçesi için kullanılmış olan

alfabelerle yazılmış metinler üzerinde dil çalışmaları, metin okuma, Türkiye Türkçesine aktarma, metnin ses ve şekil özellikleri.

TDE 607 Genel Dil Bilimi

Genel dil bilimi kuramları, geleneksel dil bilgisi ile dil biliminin dili inceleme yaklaşımları arasındaki farkları ortaya koyma, genel dil bilimindeki kuram ve yaklaşımlar. Dil biliminin alt dalları. Bunlar alanlarda yapılmış dünyadaki ve Türkiye'deki çalışmalar. Dil bilimi çalışmalarının Türkoloji'ye yansımaları.

TDE 608 Anlam Bilimi

Dil biliminin bir alt dalı olarak anlam biliminin çalışma alanı ve içeriği. Bu alanda dünyada ve Türkiye'de yapılmış belli başlı çalışmalar ve bunların Türkoloji'ye katkıları. Başlangıcından günümüze kadar Türk Dili ile yazılmış metinlerin anlam bilimi açısından değerlendirilmesi, Türkçe kelime hazinesinin anlam bilimi açısından özellikleri ve geçirdiği anlam değişimleri.

TDE 609 Türkçenin Köken Bilgisi Araştırmaları

Köken bilgisinin içeriği ve önemi, köken bilgisi araştırmalarındaki yöntemler, Türkçenin köken bilgisi üzerine yapılmış çalışmalar, köken bilgisi sözlükleri ve bunların genel özellikleri.

TDE 610 Türkiye Türkçesi Ağzıları

Ağzuların sınıflandırma ölçütleri, Türkiye Türkçesi ağzularının tasnifi, ana ağız gruplarının ses ve şekil bilgisi özellikleri, ağız araştırmaları için derleme yöntemleri, transkripsiyon ile transliterasyon arasındaki farklar.

TDE 621 Metin Merkezli Halk Bilimi Kuram ve Yöntemleri

Halk, halk bilimi ve halk bilgisi kavramları, erken dönem halk bilimi kuramları ve temel paradigmaları, Tarihî-Coğrafi Fin Kuram ve Yöntemi, Psikoanalitik Yaklaşım, Kahraman Biyografisiyle ilgili yapısal yöntemler ve masalların yapısal çözümlemesi. Bu kuram ve yöntemlerle ilgili uygulama çalışmaları.

TDE 622 Bağlam Merkezli Halk Bilimi Kuram ve Yöntemleri

İşlevsel Halk Bilimi Kuram ve Yöntemi, Sözlü Kompozisyon Kuram ve Yöntemi, Performans (İcrâ) Kuram ve Yöntemiyle ilgili teorik ve uygulamalı çalışmaların yapılması, bu kuram ve yöntemler kullanılarak halk bilgisi ürünlerinin incelenmesi.

TDE 623 Somut Olmayan Kültürel Miras

UNESCO ve Kültür kavramı, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi bağlamında halk bilimi çalışmalarının değerlendirilmesi, müzecilik ve SOKÜM müzeciliği, Yaşayan İnsan Hazinesi hakkında teorik ve uygulamalı çalışmaların yapılması.

TDE 624 Medya, Kültür ve Edebiyat

Kültür, bellek ve kültürel bellek, kültürel belleğin kod taşıyıcılığı, gelenek-modernlik, medya tüketim kültürü, medya ve kültür ilişkisi, kültür ve senaryolar, kültürel belgeseller, kültür ve dizile, filmler, kültür ve edebiyat programları, köşe yazarlığı, kültür ve çizgi romanlar, mizah basını ürünleri, kültür ve edebiyat modaları.

TDE 625 Geleneksel Müzik ve Kültür

Gelenek, müzik ve kültür kavramları, kültür ve kültürün katmanları. Sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamları, geleneksel müzikle ilgili başlıca kavramlar ve yaklaşımlar, geleneksel Türk müziğinin icra ortamları, geleneksel müzik bağlamında halk türkülerinde yaratım ve icra özellikleri, geleneksel Türk dünyası müziğinin karakteri, ritüel-müzik-kültür ilişkisi, geleneksel müzik ve kültür ilişkisi, kültürel bağlamda halk müziğinin anlam ve işlevleri, halk müziğinin kültürel bağlamda anlam ve işlevine yönelik teorik ve deneysel araştırmalar.

TDE 626 Gelenek ve Modernlik

Gelenek, modernlik, kültürel kimlik, kültür ekonomisi; gelenek-modernlik ilişkisi ve kültürel kimlik; gelenek- modernlik ilişkisi ve kültür ekonomisi; tüketim ve gelenek, tüketim ve modernlik, gelenek-modernlik ilişkisi ve medya, gelenek-modernlik ilişkisi ve reklam; kültürlerarası karşılaştırma.

TDE 627 Kültürel Planlama ve Tasarım

Temel kavramlar ve yaklaşımlar, Türkiye’de ve diğer ülkelerde kültür ekonomisi ve yönetimi, kültürel ekonomik sektörler, kültür endüstrileri, kültürel miras ekonomisi ve yönetimi, fikri mülkiyet, kültürel ekonomik politikalar, kent kültür ekonomisi, kültür projeleri yönetimi; medyatik içerik üretimi, satışı, yönetimi ve denetimi; kültürel ekonomik rekâbet; kültür ekonomisinin geleceği.

TDE 628 Türk Mitolojisi

Türk mitolojisi araştırmalarının kapsamı, konusu, yöntem ve temel ilkeleri, Mit ve ritüel ilişkisi, Türk mitlerinin tematik özellikleri, Türk mitlerinin yapısal özellikleri, Türk mitlerinin işlevsel özellikleri, Mitoloji ve yazılı edebiyat ilişkisi

TDE 629 Geleneksel Anlatı ve Söylem Analizi

Geleneksel anlatıların içerik, yapı, anlam, söylem, bağlam, icra teknikleri ve işlevleri; Anlatıların derleme, deşifre, analiz, yapısal ve tematik karşılaştırma süreçlerinde kullanılan

yöntem ve yaklaşımlar; Sözlü metinlerin kültür ve dilbilim araştırmalarında niteliksel veri olarak kullanımı; Sözlü metin üreticisinin söyleme biçiminin tahlili.

TDE 630 Sözlü Tarih

Yazılı ve sözlü tarih ilişkisi. Sözlü tarihin sosyoloji ve antropolojiye katkısı. Kişisel bellek ve toplum belleği. Sözlü tarih kaynakları: Şiir, hikâye, destan, efsane, mitos vd. Sözlü anlatılarda birey, aile, kurum ve olay tarihleri. Sözlü tarih derleme yöntemler.

TDE 631 Tasavvufi Halk Edebiyatı ve İcra Ortamları

Sufi geleneklerin Orta Asya'dan Anadolu sahasına aktarılışı ve yeni yapılanmalar, Bektaşi kültürü ve Bektaşi Edebiyatının oluşum ve gelişimi, Türk Edebiyatı içinde Bektaşi edebiyatının yeri, Tasavvuf edebiyatının günümüze yansımaları, Dini-Tasavvufi karakterli edebi metinlerin kullanıldığı ortamlar; toplantılar, törenler.

TDE 632 Mizah Teorileri ve Mizah Tipleri

Mizah kavramı, fıkra türü, gülme teorileri. Türk dünyası fıkra tiplerinin mizah teorileri ve halk bilimi kuram ve yöntemleri bağlamında incelenmesi. Sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamında mizah yaratma eyleminin uygulamalı olarak değerlendirilmesi.

TDE 633 Âşıklık Geleneđi ve Âşık Şiiri

Âşıklık geleneğinin hikâyecilik kolu ve âşık tarzı şiir kolu. Âşıkların hayatı etrafında teşekkül eden hikâyelerin anlatıcısı, bağlamı ve yapısı. Hikâyeye musannifi âşıklar. Âşık tarzı halk şiirinin meseleleri. İkinci sözlü kültür ortamı ve yazılı kültür ortamında âşık tarzı şiirin değişim ve dönüşümü. Günümüz âşıklarının hikâyeye musannifliği, doğaçlama söyleme, saz çalabilme gibi âşıklığın temel kurallarından uzaklaşması. Âşık şiirinin geleceği.

TDE 634 Masal Araştırmaları

Halk edebiyatı anlatı türlerinden masalların tür özellikleri. Yapısal ve bağlam merkezli inceleme yöntemlerine göre masalların incelenmesi. Tarihî-coğrafi Fin kuramına ve Probb yöntemine göre masalların yapısal çözümlemesi. Masal anlatıcısı. Masalların işlevsel açıdan incelenmesi. Masalların dil-üslûp bakımından incelenmesi. Masallarda arasöz, tekerlemeler ve formel ifadeler hakkında bilgi verilmesi.

TDE 635 Gelenek, Görenek ve Halk İnançları

Halk inanışları ve gelenek-göreneklerin dinî-mitolojik kökenleri, konu ile ilgili olarak dünyadaki ve Türkiye'deki araştırmalarda kullanılan yöntemler ve bu çalışmaların nitelikleri. Ritüeller, gelenekler ve halk inanışlarının halk bilimi kuram ve yöntemlerine göre tasnifi. Geçiş dönemleri, halk hekimliği, yeme-içme kültürü, tabiatüstü varlıklarla, kozmik unsurlarla,

insanla, hayvanla, bitkiyle ilgili inanış ve geleneklerin halk bilim derleme ve araştırma yöntemlerine göre derlenip incelenmesi.

TDE 636 Efsane Araştırmaları

Anlatmaya dayalı halk edebiyatı türleri arasında efsanenin yeri. Efsane-mit ilişkisi. Efsanenin alt kolları, memoratlar ve menkıbeler. Memoratların tür özellikleri, icra ortamları ve icracıları. Menkıbelerin tür özellikleri ve icra bağlamları. İkinci sözlü kültür ortamında efsaneler. Medya, turizm ve efsaneler-menkıbeler.

TDE 637 Karşılaştırmalı Türk Dünyası Halk Edebiyatları

Türk kültür havzasının sınırları ve bu havzada oluşan edebiyatın özellikleri. Türk topluluklarındaki edebi benzerlikler, farklılıklar ve nedenleri. Türk dünyasının sözlü şiir sanatının ve halk anlatılarının varyant ve versiyonlarının yayılma ve gelişme kuramları çerçevesinde ele alınıp incelenmesi. Türk halk kültüründe ortaklığı sağlayan kültürel, mitik kaynaklar. Türk dünyası halk edebiyatlarından seçilmiş metinlerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi.

TDE 641 Edebiyat ve Toplum

Sosyal ve toplumsal değişme kavramı. Toplumsal değişme, sosyoloji ve edebiyat arasındaki ilişki arasında kuramsal çerçeve. Kuramcılar. Tanzimat döneminde sosyal ve kültürel değişme. Milli Edebiyat döneminde sosyal ve kültürel değişme. Cumhuriyet döneminde sosyal ve kültürel değişme.

TDE 642 Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türk Şiiri

Tanzimat döneminin sosyal ve siyasal yapısı, Tanzimat dönemi şiirini hazırlayan kültürel etmenlerin incelenmesi, Tanzimat dönemi şiirinde Batı etkisi ve örneklendirilmesi, Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar olan dönemde Türk şiirinin gelişmesi, incelenmesi, karşılaştırılması.

TDE 643 Çeviri ve Edebiyat

Edebiyatta çeviri faaliyetlerinin önemi, çeviri eserlerin nitelikleri, toplumsal ve kültürel etkileri. Tanzimat'tan itibaren Türk edebiyatında çeviri eserlerin yeri ve önemi. Batı edebiyatından yapılan çevirilerin Türk edebiyatındaki etkileri. Türkiye'de çeviri amacıyla kurulan kurumlar (Encümen-i Daniş, Tercüme Odası, Milli Eğitim Bakanlığı Tercüme Bürosu) ve edebiyata etkileri, bu kurumlardan yetişen edebiyatçılar. Edebi çeviriler yapan yazar ve şairler (İlhan Berk, Melih Cevdet Anday, Oktay Rifat, Can Yücel vb). Modern Türk edebiyatından diğer dillere çevrilen eserler.

TDE 644 Karşılaştırmalı Edebiyat

Karşılaştırmalı Edebiyat biliminin gelişimi. yabancı ülkelerde ve Türkiye’de Karşılaştırmalı Edebiyat Biliminin gelişimi, karşılaştırmalı Edebiyat Ekollerinin (Fransız Ekolü, Alman Ekolü, Amerikan Ekolü, Rus Ekolü) derinlemesine incelenmesi.

TDE 645 Modern Türk Şiirinin Gelişimi

Tanzimat döneminden başlayarak Millî Edebiyat Dönemi’ne ulaşan çizgide modern Türk şiirinin geçirdiği evreler, Şinasi, Nâmık Kemâl, Recâizâde Mahmut Ekrem, Abdülhak Hâmit, Tevfik Fikret, Cenap Şehabettin, Ahmet Hâşim ve Mehmet Âkif hakkında bilgi verilmesi.

TDE 646 Edebiyat Tarihçiliği

Türk edebiyat tarihinin temel problemleri. Edebiyat tarihçiliğinde yeri olan eserler. Edebiyat tarihçiliğinin günümüzdeki durumu.

TDE 647 Edebî Değer

Edebî eserlerde muhteva, tema, fikir, ahenk ve şekil yapıları. Edebi eserin özellikleri, edebi değerlerin ilkeleri, eserde amaç-mahiyet uyumu, edebi eser ve fonksiyonu. Edebiyat kuramları.

TDE 648 Yeni Türk Edebiyatında Fikir Akımları

XIX. asırdan günümüze fikrî-felsefî hareketler, tarihçesi ve genel özellikleri. Fikir hareketlerinin edebî ve siyasî zemindeki tezahürü. Edebiyatın felsefe, sosyoloji, sosyal psikoloji, gibi alanlarla ilişkisi.

TDE 649 Edebî tenkit

Bir edebî tür olarak tenkit. Eleştirinin edebiyat alanındaki önemi. Eski Türk edebiyatı döneminde tenkit fikri. Tanzimat, Edebiyat-ı Cedide, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Döneminde tenkit. Tenkit türünde örnek metinler.

TDE 651 Edebiyat Kuramları

Platon’dan bugüne edebiyat kuramlarının (Yansıtma kuramı, anlatımcı kuram, alımlama kuramı, psikanalitik edebiyat kuramı, yapısalcılık vb.) tanım, tahlil, tenkit boyutunda ele alınması.

TDE 653 Yeni Türk Edebiyatında Poetik Metinler-I

Ziya Paşa’dan Orhan Veli Kanık’a kadar, şiirin çeşitli meseleleri hakkında öne sürülen görüşlerin şairlerin (Ziya Paşa, Abdülhak Hâmit, Recaiade Mahmut Ekrem, Muallim Naci,

Tevfik Fikret, Yahya Kemal, Mehmet Akif, Ahmet Haşım, Orhan Veli) metinlerinden hareketle incelenmesi.

TDE 654 Yeni Türk Edebiyatında Poetik Metinler-II

Nazım Hikmet'ten Salah Birsell'e kadar, şiirin çeşitli meseleleri hakkında öne sürülen görüşlerin şairlerin (Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Asaf Halet Çelebi, Ahmet Hamdi Tanpınar, Behçet Necatigil, Cemal Süreya, İlhan Berk, Turgut Uyar, Sezai Karakoç, İsmet Özel, Salah Birsell) metinlerinden hareketle incelenmesi.

TDE 661 Klasik Türk Edebiyatında Mesnevi

Klasik Türk Edebiyatında mesnevi türünün gelişimi, diğer türlerle ilişkisi. Mesnevinin kuramsal özellikleri. Mesnevinin tarihî gelişimi. Mesneviyle ilgili yapılan çalışmalar. Dönemini temsil edici isimlerden mesnevilerin okunması ve incelenmesi.

TDE 662 Klasik Türk Edebiyatında Sebki Hindî

Klasik Türk Edebiyatında görülen cereyanlardan Sebki Hindî'nin doğuşu, tekâmülü, tesirleri ve mühim temsilcileri ile eserlerinden örnekler.

TDE 663 Klasik Türk Edebiyatında Mensur Metin İncelemeleri

Klasik Türk Edebiyatı tarihi içinde gelişen nesir türleri: Tezkire, gazavatnâme, hamzanâme, seyahatnâme, mektup, dibâce, hikâye vb. Örnek metinler ve bugünkü nesir türleriyle mukayesesi.

TDE 664 Klasik Türk Edebiyatında Sosyal Çevre

Eski Türk edebiyatında doğa, insan, mekân, savaş betimlemeleri tespit edilecek, sosyal çevre unsurları sınıflandırılarak edebi metinler üzerinde incelemeler yapılacaktır

TDE 665 Klasik Türk Edebiyatı Şiir Mecmuaları-I

Klasik Tür edebiyatının ana kaynakları arasında yer alan mecmuaların terim, biçim, muhteva özellikleri. Mecmuaların edebi metinler açısından önemi. Mecmua değerlendirmeleri.

TDE 666 Klasik Türk Edebiyatı Şiir Mecmuaları-II

Mecmuaların edebiyat tarihi ve edebi metinleri açısından önemi. Örnek metinler üzerinde okuma ve değerlendirme çalışmaları.

TDE 667 Klasik Türk Edebiyatı Muhteva İncelemeleri

Eski Türk edebiyatı kavramlarından âşıkane şiir, rindane şiir, şuhane şiir, hikemî şiir, tasavvufî şiir gibi kavramların kuramsal çerçeve, tarif ve tasnif, tarihsel gelişim ve temsilcileri. Örnek metin incelemeleri.

TDE 668 Klasik Türk Edebiyatında Hikemî Tarz

Divan şiirinde Hikemî tarzın tarihî gelişimi. Hikemî şiir veren şairler ve eserleri. Örnek metin incelemeleri.

TDE 669 Klasik Türk Şiirinde Tasavvuf

Klasik Türk şiirinin temel kaynaklarından olan dinin ve buna bağlı olarak tasavvufun şiire yansımaları. Tasavvufun temel meselelerinin şairler tarafından şiirde doğrudan veya dolaylı olarak ele alınış biçimi. Tasavvuf ıstılahının kullanımı ve tasavvufun semboller düzlemindeki durumu.

TDE 670 Klasik Türk Edebiyatında Belagat

Belagat ilminin temel meseleleri. Belagete konu olan temel başlıklar. Klasik Türk edebiyatı metinlerinde belagat tahlilleri.

TDE 671 Klasik Türk Şiirinde Sembol ve İmge Yaratımı

Mazmun kavramı ve edebi metinlerde mazmunlar. Üslûp oluşturma ve şiir dili. Söylem özellikleri. Klasik şiirdeki mazmun kavramının çağdaş şiirdeki imge mefhumu ile olan yapısal benzerliği. İmge-sembol ilişkisi ve benzer hususların edebiyat-dilbilim düzleminde değerlendirilmesi.

TDE 681 Seminer

Temel kavramlar. Sosyal bilimlerde araştırma yöntem ve teknikleri. Dil ve edebiyatta inceleme yöntemleri. Alandaki yenilikler.